

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre . . . 6 korona.
Egyes szám ára 4 fillér.

MEGJELENIK HETENKÉNT EGYTSZER:
szombaton és egyes rendki-
vüli alkalmakkor.

A VÁROS

SZERKESZTŐSÉG:

Városi közlevéltár (városház,
földszint 7. sz. íde küldendők
a kéziratok.

KIADÓHIVATAL:

Városi könyvnyomda-vállalat
írodája. Ide küldendők
az előfizetési díjak és hírdet-
ések.

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Főszerkesztő: VECSEY IMRE. ♦♦ Felelős szerkesztő: KONCZ ÁKOS.

Kiadóulajdonos: A VÁROSI KÖNYVNYOMDA-VÁLLALAT.

Debreczen szabad királyi város világitási vállalata nyugdíjintézetének szabályzata.

(Javaslat)

A nyugdíjintézet célja.

1. §.

Debreczen sz. kir. város közönsége a tulajdonát képező világitási vállalat alkalmazottai részére nyugdíjintézetet alakít oly célból, hogy mindazon alkalmazottait, kik a városi nyugdíjintézetnek nem tagjai, hű szolgálatuk jutalmául, öregség vagy munkaképtelenség esetére nyugdíjjal láthassa el, valamint ezek hátramaradottainak özvegyi és nevelési segílyt nyujthasson.

A nyugdíjintézetbe való felvétel.

2. §.

A nyugdíjintézetbe való felvétel feltételei a következők:

1. Legalább 2 évi megszakítás nélküli szolgálat a vállalatnál.
2. A hatósági orvos által igazolt egészséges állapot.
3. Még be nem töltött 35 éves kor.
4. A nyugdíjintézet tagjai csak a vállalat közvetlen és rendes napi, heti, havi vagy éves alkalmazottai lehetnek, ehhez képest vállalkozók és alvállalkozók vagy ezeknek alkalmazottai ki vannak belőle zárva, ugyszintén otthon dolgozó, vagy rendkívüli munkások is.
5. Ki vannak továbbá zárva mindazok, kik a városi nyugdíjintézetbe belépni jogosítva vannak, még ha e jogukkal nem élnek is.
6. Kivételesen 35 évesnél idősebb egyének is felvehetők a nyugdíjintézet tagjai közé. Ezeknél a városi tanács állapítja meg, hogy szolgálati ideje milyen arányában számítassék be a nyugdíjigény meghatározásánál.

3. §.

A nyugdíjintézet tagjairól törzskönyv vezetetik, melyben minden tagnak feljegyeztetik neve, születési éve és helye, családi állása és lakása.

Továbbá a vállalat szolgálatába való állásának és a nyugdíjintézetbe való felvételének időpontja, a szolgálat és tagság megszakításának ideje és körülményei.

A nyugdíjintézeti tagság megszűnése.

4. §.

Aki szolgálatát akár rendes felmondás és kilépés, akár a munkának felmondás nélküli abbahagyása által megszakítja, vagy a szolgálatból felmondás utján vagy felmondás nélkül elbocsátatik, megszűnik a nyugdíjintézmény tagja lenni és már szolgálatban töltött ideje még az esetben sem számítatik be nyugdíjigényének megállapítása szempontjából, ha később újra felvételnék a vállalat szolgálatába. Ily esetben a nyugdíjintézeti tagság és jogosultság tekintetében úgy tekintetik az illető, mint egy teljesen ujonnan belépő egyén.

Ez alól azonban kivételnek azon esetek, mikor a szolgálatból való elbocsátás az illető hibáján kívül, a vállalat részéről munkahiány miatt fogantatottak, amikor is ezen körülmény a nyugdíjtagok törzskönyvében feljegyeztetik. Ily esetben — feltéve, hogy az illető az ok megszűnésével a vállalat felhívására ismét szolgálatba lép, — a tényleg szolgálatban töltött idők az igényjogosultságba beszámíttatnak. Ilyen beszámítás alá esnek pl. azon légszuszgyári fűtőházi munkások is, kik a nyári hónapokra elbocsátatnak és télire visszavételnek, valamint 8 hétnél hosszabb katonai szolgálatra bevonult alkalmazottak is. 8 hétnél rövidebb katonai szolgálat, valamint háboru esetén az egész mozgósított állapotban töltött idő úgy vétetik, mintha a vállalat szolgálatában töltött volna.

Megszűnik továbbá a tagság, ha az alkalmazottak a városi nyugdíjintézet tagjai közé vétetik fel. Az ezen időpontig terjedő időnek beszámítása vagy be nem számítása tekintetében a városi nyugdíjintézet szabályzata irányadó.

A nyugdíjintézet bevételei.

5. §.

A nyugdíjintézet szükségletei kizárólag a vállalat által fedeztetnek. Az alkalmazottak e célra semmi címen nem terhelhetők meg.

A bevételek a következők:

1. a nyugdíj-alapítke kamatai;
 2. a világitási vállalat által befizetett járulékok;
 3. esetleges egyéb bevételek.
- A nyugdíjintézet alapitokéjét képezik:
- a) az 1906-ik év üzleti tiszta haszon felosztásánál e célra külön kiszakított 10,000 korona;

b) az 1907-en kezdődő és 1917-en végződő 10 éven át, az üzleti tisztá haszon felosztásánál kiszakítandó évi 5000—5000 korona;

c) a nyugdíjintézet minden évben fenmaradó esetleges feleslege.

A 2. alatti évi járulék a 2 évnél régebb idő óta szolgáló alkalmazottak rendes munkabéréi után járó 5 százalék, mely egynegyed évenként fog a vállalat által a nyugdíjpénztár javára befizettetni a rendes üzleti költségek terhére.

6. §.

Az nyugdíjintézet mindennemű kezelési költségei a vállalat rendes üzleti kiadásainak számláját terhelik. Ezenkívül az 1917-ik év végéig mindennemű nyugdíjkiadások is a vállalat által fognak fedezetni, hogy eképen ezen idő alatt az 5 százalékos járulék is az alaptőke gyarapítására legyen fordítható.

7. §.

Amennyiben a későbbi évek folyamán a nyugdíj pénztár állandó hiányt vagy felesleget tüntetne fel, a vállalat által fizetendő %-os járulék a szükséghez képest a közgyűlés által fel fog emelteni, vagy lejjebb fog szállíttatni.

8. §.

A nyugdíj intézet vagyona a vállalat által kezeltetik, de mindig elkülönítve. A pénz takaréklönyvön, esetleg értékpapirokban helyezendő el.

A tagok jogai a nyugdíjat illetőleg.

9. §.

A nyugdíj intézet tagjai a vállalatnál élvezett béruk szerint 3 osztályba soroztatnak.

1-ső osztályba tartoznak azok, kiknek egy napi bére legfeljebb 3 korona.

2-ik osztályba tartoznak azok, kiknek egy napi bére 3 koronánál több, de legfeljebb 6 korona.

3-ik osztályba tartoznak azok, kiknek egy napi bére 6 koronánál nagyobb.

Egy napi bérként vétetik a munkabér lajstromban kitüntetett és 1 napra vonatkozó rendes napibér, heti béreseknél, a hetibér $\frac{1}{7}$ része, havi béreseknél a havibér $\frac{1}{12}$ része, évi fizetéseseknél az évi fizetés $\frac{1}{365}$ -öd része.

Nem vétetik figyelembe semmiféle lakbér, vagy természetbeni lakás, egyéb természetbeni kedvezmény, jutalék, ajándék, rendkívüli vagy időutuli munkákért vagy helyettesítésért járó pótlék.

10. §.

Nyugdíjra igényt tarthat az, ki a nyugdíj intézetbe való felvétele óta 10 évi tényleges szolgálatot töltött a vállalatnál és önhibáján kívül állandóan munkaképtelenné vált.

Azok, kik nyugdíj intézetbe való felvételük óta a vállalatnál tényleges 40 évet szolgáltak, munkaképtelenségre való tekintet nélkül kérhetik nyugdíjazásukat.

11. §.

Tíz évi tényleges szolgálat után a nyugdíj:

az 1-ső osztályban	240 K
a 2-ik	"	300 "
a 3-ik	"	360 "

Ezen összeg minden további év után:

az 1-ső osztályban...	10 K-val
a 2-ik	"	20 "
a 3-ik	"	30 "

emelkedik, úgy, hogy 40 évi tagság után:

az 1-ső osztályban...	540
a 2-ik	"	900
a 3-ik	"	1260 koronát

tesz ki.

A fokozat megállapítása a városi tanács által megállapított azon utolsó napibér alapján történik, melyet a nyugdíjba lépést megelőzőleg már legálább egy éven át élvezett.

12. §.

Ha valamely alkalmazott szolgáltatának teljesítése közben ért baleset következtében tíz évi tényleges tagságának betöltése előtt válik maradóan munkaképtelenné, úgy tekintetik, mintha a 10 évet már betöltötte volna. Ily esetben a nyugdíj évi összege egyik fokozatban sem lehet kevesebb 360 koronánál.

13. §.

A nyugdíj mindig egész évek után számíttatik és pedig úgy, hogy ha az utolsó év után fennmaradó esetleges töredék 6 hónál kisebb, akkor elvesik, ha 6 hónál nagyobb, akkor egész évek vétetik.

A nyugdíj folyósítása a nyugdíjba lépést követő első hóval kezdődik és az illető elhalálozásának havában megszűnik.

A folyósítás előzetes havi részletekben történik.

14. §.

Ha valamely nyugdíjas munkaképességét visszanyeri, a vállalat által felszólítható a szolgálatba való visszalépésre és nyugdíja beszünttetetik. Ez azonban nem vonatkozik azokra, kik 40 évi tagság után léptek nyugdíjba.

A nyugdíj elvesztése.

15. §.

A nyugdíjat élvező elveszti nyugdíját, ha:

a) előzetes engedély kieszközlése nélkül állandóan külföldön lakik;

b) ha jogerős bírói ítélettel hivatalvesztésre, vagy politikai jogainak felfüggesztésére ítéltetett;

c) ha bebizonnyul, hogy a vállalatot megkárosította, vagy annak megkárosítására törekszik;

d) ha a magyar állam alkotmányra, nemzeti jellege, önállósága, az állam nyelvének törvényszerű használata, az állam címere, vagy zászlója ellen vétene, általában véve ha haza- vagy nemzetellenes cselekményt követ el, vagy kísérel meg;

e) ha valamely osztály- vagy a tulajdonjog intézménye ellen izgat, — avagy magán- vagy köz-

tulajdonnak törvényellenes felosztására irányuló izgatásban részt vesz.

Az özvegyek segélyezése.

16. §.

Nyugdíjra igényt szerzett férfi alkalmazottak özvegye csak az esetben részesülhet özvegyi segélyben, ha férjével annak nyugdíjaztatása előtt legalább 3 évvel lépett házasságra és ha férjével annak haláláig együtt élt.

Ha a férj 50-ik életévének betöltése után magánál több mint 15 évvel fiatalabb nővel lépett házasságra, özvegye segélyben nem részesülhet.

Az özvegyi segély megállapítása.

17. §.

Az özvegyi segély évi összege azon nyugdíj 50%-a, melyet a férj elhalálozása idején élvezett, vagy amely megillette volna. A szolgálat közben történt baleset következtében való nyugdíj megállapítás itt is érvényes.

Az özvegyi segély a férj halála után következő hónappal kezdődik és a következő pontban felsorolt esetek kivételével az özvegy haláláig előzetes havi részletekben folyósítatik.

Az özvegyi segély elvesztése.

18. §.

Az özvegy elveszti a segélyt:

- a) ha jogerős bírói ítélettel (szabadságvesztéssel, vagy hivatalvesztéssel büntetett);
- b) ha előzetes engedély kieszközölése nélkül állandóan külföldön lakik;
- c) ha erkölcstelen életet folytat;
- d) ha férjhez megy, de újabb özvegyesség esetén méltánylandó esetekben egészben vagy részben újra folyósíthatja járandóságát a városi tanács;
- e) ha kiderül, hogy a vállalatot megkárosította, vagy megkárosítani akarta.

19. §.

Annak az özvegynek, akinek elhalt férje még nem volt 10 évig a nyugdíj-intézet tényleges tagja s nem a szolgálat következtében vesztette életét, végkielégítésül férjének 3 havi fizetése fizetetik ki, feltéve, hogy az előbbi pontok szerint az özvegyi segélyre való jogosultság előfeltételei megvannak és a segély elvesztését maguk után vonó körülmények nem forognak fenn.

Gyermekek nevelési pótléka.

20. §.

A nyugdíjra jogosult férfi alkalmazottak gyermekei 15-ik évük betöltéséig nevelési pótlékban részesülnek.

Ezen pótlék, ha az anya életben van, minden gyermek után apát illető nyugdíj 10%-a, de legalább fejenként évi 60 korona, de úgy, hogy ezen nevelési járulékok összege az özvegyi segéllyel együtt sem lehet több, mint az elhalt apát megillető nyugdíj.

Az esetben, ha egyik szülő, vagy mostoha sem él, vagy ha az anya az özvegyi segélyt elvesztette, a nevelési pótlék fejenként 15% és legalább évi 90 korona, úgy hogy az összes gyermekek járuléka nem lehet több, mint az elhalt apát megillető nyugdíj 75%-a.

A nevelési pótlék a nyugdíjjogosult halálát követő hóval kezdődik és a gyermek halálával vagy betöltött 15-ik évével végződik és előzetes részletekben fizetetik.

21. §.

Elvesztik a gyermekek a nevelési pótlékot, ha büntett miatt jogérvényesen elítélteknek, vagy ha valamely olyan közpénzen való ellátásban részesülnek, melynek értéke a nevelési pótlékot meghaladja.

Azon árvák, kiknek még apja nem volt 10 évig tagja a nyugdíj-intézetnek és nem szolgálat közben ért baleset folytán halt el, végkielégítésül fejenként apjuk egy havi bérét kapják úgy azonban, hogy ennek összege nem lehet nagyobb az elhalt apa felévi bérénel az esetleges özvegyi végkielégítéssel együtt sem.

A nyugdíjak és egyéb járandóságok folyósítása.

22. §.

A nyugdíj folyósítása körüli eljárást a világitási vállalat igazgatósága indítja meg. Az ehez szükséges okmányok a következők:

a) Nyugdíj folyósításához:

1. a nyugdíjat igénylő tagnak ily irányú kérelme; vagy az igazgatóság rendelete, mely szerint az illető tag nyugdíjba helyezendő;
2. a nyugdíjintézeti törzskönyv kivonata a nyugdíj megállapításához szükséges adatok feltüntetésével;

3. az esetben, ha 40 évi tagság vagy 65-ik életév lenne betöltve, a vállalat orvosának és még egy hatóság orvosnak egybehangzó bizonyítványa a kereset képtelenséget illetőleg.

b) Özvegyek és apátlan gyermekek segélye, nevelési pótléka vagy végkielégítéséhez:

1. az özvegy kérelme;
2. az elhalt férjre vonatkozó törzskönyvi kivonat;
3. az illetékes hatóság bizonyítványa, hogy az özvegy férjével annak haláláig együtt élt.
4. a 15 éven aluli gyermekek születési bizonyítványa.

c) Egész árvák nevelési pótléka vagy végkielégítéséhez:

1. a gyám kinevezési okmánya;
2. az árvák születési anyakönyvi kivonata;
3. az apa törzskönyvi kivonata;
4. az apa és anya halotti bizonyítványa.

Az igazgatóságnak eképen felszerelt jelentése a világitási bizottságnak és a nyugdíjbizottságnak véleményével ellátva határozathozatal végett a városi tanácshoz terjesztetik be, ennek határozata a közgyűléshez felelbezzhet, amely végérvényesen határoz.

A folyósítás szabályszerű bélyeges nyugtára, de különben díjmentesen eszközöltetik a vállalat által, helybelieknek a pénztárnál, máshol lakóknak posta útján.

Ha a jogosult nem személyesen veszi fel a pénzt, a nyugtára a jogosult személyazonosságának, életben létének és más megkívánató minősítésnek igazolása az illetékes hatóság által reávetendő.

A nyugdíjintézet életbe lépése és megszűnése.

23. §.

A nyugdíj intézet életbe lépésül 1908. év január 1-ső napja tekintetik, következésképen az azóta teljesített szolgáltatások a nyugdíj stb. igény megállapítása tekintetében beszámítás alá esnek; azoknak pedig, akik 1908 január 1-ső napja előtt is alkalmazásban voltak a vállalatnál, ezen szolgáltatások a kétévi próbaidőbe számítottak be.

A nyugdíj intézet évi jelentése és zárszámadása a világitási vállalat évi jelentése mellett terjesztetik a közgyűlés elé.

A nyugdíj intézet mindaddig fennáll teljes egészében vagy részben, míg csak valamely más kötelező formájú hasonló intézmény nem létesül.

Ha ezen eset beállna, akkor ezen nyugdíj intézet megszűntetése vagy korlátozása, valamint egészben vagy részben felszabaduló vagyona és jövedelmének hovaforrása tárgyában Debreczen szabad királyi város törvényhatósági közgyűlése határoz.

24. §.

Ha a jelen szabályzat szerint nyugdíjra jogosított egyén más vállalatától vagy alaptól is élvez állandó járadékot itt csak a máshonnan kapott járadéknak a jelen szabályzat szerint öt különben megillető összegre való kipótlása igényelheti.

25. §.

A nyugdíj intézetbe való felvétel és elbocsátása tárgyában első fokon a világitási vállalat igazgatósága, második fokon a városi tanács-, a nyugdíj-, özevgyi segély és gyermeknevelési pótlék megállapítása vagy ezek elvesztése tárgyában pedig első fokon a világitási bizottság véleményének meghallgatásával s alapján a városi tanács, második fokon pedig a törvényhatósági bizottság határoz.

A városi tanácsnak, illetve törvényhatósági bizottsági közgyűlésnek másodikfoku határozatai végérvényesek.

A világitási vállalat igazgatójának határozata ellen irányuló felebbezés az igazgatóhoz, a városi tanács első foku határozata ellen irányuló felebbezés pedig a városi tanácshoz — a határozat kézbesítésétől számított 15 nap alatt — írásban adandó be.

A közigazgatási bizottság ülése.

Debreczen. sz. kir. város közigazgatási bizottsága folyó hónap 5-én tartotta meg havi ülését Weszprémy Zoltán főispán elnöklésével. Az ülésen a szakelődök beterjesztették jelentéseiket.

Polgármesteri jelentés szeptember hóról. A rendőrség letartóztatott lopásért 5, kihágásért 219 egyént, kik közül az előbbieket átadták az ügyészségnek, az utóbbiakat pedig megbüntették rendőrileg. A városból kitoloncoltak 48 egyént, a városon keresztültoncoltak 54 egyént, kényszerutlevéllel 19 egyént. A rendőrség 36 iparigazolványt állított ki, melyekért 390 korona folyt be ipariskolai célokra. Kiadtak 71 munkakönyvet. A katonai létszám állása: közös hadseregbeli katona volt 1147 és 501 ló, honvéd 691 ember és 265 ló. Beszállásolva volt 2 törzs- és 19 tisz, míg a Sálétrom-laktanyában 120 legény lovakkal együtt.

Adóügy Egyenes adóban befolyt 115,049 kor. 51 fillér; hadmentességi díjban 1280 kor.; bélyegjövődékben 55,112 kor. 10 fillér; jogilletékben 39,158 kor. 94 fillér; díjjövődékben 1904 korona 38 fillér; dohányjövődékben 127,234 kor. 38 fillér; határvámjövődékben 16,742 kor. 63 fillér; fogyasztási és italadóban 25,833 kor. 31 fillér. Az 1908 szeptember végével van adóhátralék 1,817,754 korona 63 fillér. Jelenti a pénzügyigazgató, hogy Eisenmann Oszkár pénzügyi tanácsos, igazgatóhelyettes a király sátoraljauhelyi pénzügyigazgatóvá nevezte ki és helyére jön Sopronyi Károly pénzügyi tanácsos. A bizottság a távozó pénzügyigazgató működése felett elismerését fejezi ki és új állásában szeretettel üdvözl.

Az államépítészeti hivatalból. Latinovics Mihály mérnöki tanácsos jelentése szerint az állami kezelésben levő utak jó karban vannak és a debreczen—békési ut Debreczen sz. kir. területére eső szakaszán a földmunkát megkezdték.

A kir. ügyész jelentése. A debreczeni kir. törvényszéki fogház 1908 szeptember havi állapota. Augusztus végén fogva maradt 71 férfi és 11 nő, ezekhez jött szeptemberben 69 férfi és 11 nő, szabadult 66 férfi és 13 nő és így szeptember végén maradt 74 férfi és 9 nő, kik összesen 2459 napot töltöttek a fogházban. Az átlagos napi létszám 82 volt. Fegyelmileg senki se volt büntetve. A rabmunkakeresmény 508 korona 26 fillért tett ki, mely összegből a letartóztatottak 193 korona 26 fillért kaptak. Az általános állapot rend, fegyelem, tisztaság, egészség és élelmezés tekintetében kielégítő volt.

Tanügy. Csánky Viktor kir. tanfelügyelő jelentése szerint a tanügyi kormány kiségitő iskolát engedélyezett és ennek vezetésével Csurka István ref. tanítót bízta meg. Szabó Etelka nőegyleti tanítónő nyugdíjba ment. A községi tanulmány iskolába a misiszter Kiss Aladár, Nagy Sándor és Bónis Gábort nevezte ki. A róm. kath. elemi iskolánál alkalmazott két világi tanítónő részére 1040—1040 korona államszegélyt engedélyezett. Az országszerte tanító árvaházban 91 fiút és 79 leányt gondoztak.

Közegészség. Tüdős Kálmán dr. főorvos jelen-

tése szerint az egészségügyi viszonyok az elmúlt hóban elég kedvezők voltak. Fertőző betegségek csak szóróványosan fordultak elő. A piacokat rendszeresen vizsgálták. A kolera-veszedelem ellen a védekezés megtörtént. Szeptemberben 226 gyermek született és elhalt 147 gyermek. Házasságra lépett 51 pár. A közkórházban szeptember hóra állított 242, felvételt szeptemberben 300 beteg, októberre maradt 233 beteg. A kerületi orvosok 382 városi cselédet és szegényl gyógykezelték. A mentők 43 esetben működtek.

Az árvaszéki ügyekről Bészler Károly tb. főjegyző, árvaszéki elnök tett jelentést, melyet a bizottság tudomásul vett, egyben a különböző felelőseket is elintézte. És ezzel az ülés véget ért.

A kereskedelmi kamara közgyűlése.

A debreczeni kereskedelmi és iparkamara ma délután tartotta meg első rendes őszi közgyűlését Stégmüller Árpád alelnök elnöklété alatt. Az érdekes tárgysorozat megvitatására nagyszámú kül- és beltag vett részt a közgyűlésen, melyen az előadói tisztelet Szávay Gyula titkár, Rédei Rezső dr. és Rác Lajos dr. segédtitkárok töltötték be. Az érdekes közgyűlésről az alábbi tudósítás ad számot:

Az elnöki megnyitó után Szávay Gyula titkár ismertette a nyári szünet alatt elintézt ügyeket, bemutatott számos miniszteri leiratot, többek között: a vidéki kiállítások rendezési elvei, a katonai ügynökségek visszaélései elhárítása, a tisztsegtelen verseny korlátozása, a hazai nyers anyag védelme tárgyában.

Nagy érdeklődéssel fogadta a közgyűlés Szávay titkár előadását az ipartörvény második részéről. A közgyűlés elfogadta a testületi szervezkedések ügyében az előadó titkár vélekedését, a tervezetbe vett nagyszámú szervezkedések korlátozását illetőleg. Ezenkívül az ipartörvény ügyében egyesítette a közgyűlés a tárgyalások eredményét.

Rác Lajos dr. segédtitkár ismertette a vasárnapi munkaszünet ügyére vonatkozó törvénytervezetet. A vélemény sarkalatos pontja, hogy a teljes vasárnapi munkaszünet lépjen életbe inkább, mint a sok károsodást és civódást okozó hétköznapi kárpótlás egyik oldalról sem kívánt rendszer.

Rédei Rezső dr. segédtitkár a napirend vasuti természetű ügyeit adta elő a közgyűlésnek. Az alsóbbrendű vasutakról szóló törvénytervezet tárgyában a kamara lényegileg a gazdasági vasutak építésének előmozdítását tartja szükségesnek. Ezért a tervezetbeli kedvezményeknél messzebb menő segélyezéseket kéri. Különösen a szállítási adót tartja általában méltánytalannak s ezt legalább a gazdasági vasutakra nézve eltörölni kéri.

Az üzletszabályzat bírálata tárgyában a kamara főként a vasut felelősségét kívánná jobban megszorítani, és azt a visszás helyzetet kéri megszüntetni, hogy a vasut póthatározmányaival az üzletszabályzat bármely üdvös rendelkezését hatályon kívül helyezhesse.

A husrendészet ügyében a közgyűlés megállapította az ilyen rendeletek bírálatánál követendő alapelveit s megbizta az elnökséget, hogy az esténként beérkező szabályrendeleteket az alapelvek szerint intézze el.

A munkásbiztosítás új törvényes szabályozása az érdekeltségre számos hátránnyal járt; a kamara e kérdéseket több irányban tárgyalta és a kiformalódott nézeteket memorandumba foglalta.

A közgyűlés a kamara 1909. év költségvetését helyesléssel fogadta el. A kiadások végösszege 91,630 korona, ezzel szemben a bevétel 93,500 kor.

Jelentést tett az elnökség a debreczeni vasipari szakiskola megnyitásáról. Szakiskolai és tandíjmentességi segélyekről, utazási, tanulmányi és munkajuttalmakról.

Hajdu vármegye kezdeményezésére a közgyűlés a debreczen—szolnoki második sínpar kiépítése iránt tesz felterjesztést.

Ezútan számos vásári, ipar és kereskedelmi ügyekre vonatkozó vélemények megalkotása után a közgyűlés este hat órakor véget ért.

Kiss Áron utóda.

Amit, mint pozitívumot előre jeleztünk, pénteken délután megtörtént. A debreczeni református egyház presbiteriuma pénteken délután tartott gyűlésén egyhanglag meghívta Eröss Lajos püspököt debreczeni lelkésznek.

Eröss Lajosnak büszkeségére szolgálhat, hogy minden ellenkező korteskedés ellenére oly impozáns módon állottak melléje a debreczeni református hívek. Néhány nap alatt ugyanis nem kevesebb mint 1500 református szavazó aláírása gyűlt össze az ő meghívása érdekében kibocsátott ívnek, aminek alapján aztán a presbiterium meghívta őt lelkésznek.

A gyűlésről szóló tudósításunk itt következik:

Nem sokkal négy óra után nyitotta meg a gyűlést K. Tóth Kálmán lelkészelnök. A nagy számban megjelent presbitereket arra kéri, hogy illő higgadsággal és komolysággal tárgyalják az egyházközség most tárgyalás alá kerülő nagyfontosságú ügyét.

Somogyi Pál főjegyző előadja, hogy János Zoltán lelkész egy ívet nyújtott be, melyen 1506 hívő azon kívánságának ad kifejezést, hogy a Kiss Áron helyére Eröss Lajos püspököt hívják meg. Előterjeszti, hogy az ülés tárgya két lelkesi állás betöltése. Javasolja, hogy a Kiss Áron lelkesi állására Eröss Lajost hívja meg az egyháztanács.

Az egyháztanács több felszólalás után a határozati javaslatot János Zoltán módosításával egyhanglag elfogadta.

A gyűlés második tárgya Kiss Albert lelkesi állásnak betöltése volt.

Somogyi Pál indítványozza, hogy küldjön ki a presbiterium egy 12 tagu bizottságot, melynek tegegy kötelességévé, hogy a lelkesi állás betöltésére vonatkozólag tegyenek javaslatot egyik legközelebbi presbiteri gyűlésen.

Az egyháztanács a javaslatot egyhanglag elfogadta s e bizottság tagjaiul kiküldte Simonffy Imre főgondnok elnöklété alatt K. Tóth Kálmán, Dicsőfi József, Szele György, János Zoltán és Somogyi Pál lelkészeket, Komlóssy Arthur, Juhász Ignác, Kertész Mihály, B. Nagy János, Péntes Sándor és Márton Imre presbitereket.

Ezzel a gyűlés véget ért.

Hírek.

— **A polgármester értesítése.** Értesitem, hogy legközelebbi bizottsági közgyűlésünkön — melynek főtárgya az 1909. évi költségelőirányzat lesz — névszerinti szavazással hozandó határozat végett a városi tanács által beterjesztve leend: 1. Pelbárt Juliána és Pelbárt István Bethlen-utca 13. számú házuknak a város részére megvétele. (Szavazás harmadik ízben.) 2. Az özv. Stenczinger Károlyné és társai tulajdonát képező Piac-utca 12. számú háznak a város részére megvétele. (Szavazás első ízben.) Horváth Sándor Rákóczi-utca 41. sor-számu házastelke végébe eső Könyök-utca 10. számú telekrész eladása (névszerinti szavazás első ízben). Debreczen, 1908 október hó 2. *Kovács József*, polgármester.

— **Kinevezés.** Eisenmann Oszkár pénzügyi tanácsos helyettes pénzügyigazgatót a király a Sátor-aljajuhelyi pénzügyigazgatóvá nevezte ki. Az új pénzügyigazgatót előleptelése alkamával őszinte szívvel üdvözljük.

— **Adomány.** Gróh Ferenc prépost-plébános újabban ismét 2000 korona alapítványt tett a siketnémák javára. A nemesszív fópap tavaly is 1000 koronát adott a siketnéma intézetnek, ami fenkölt gondolkozásának és nemesen érző szívének egy újabb bizonyítéka.

— **Mérnökök kongresszusa.** A magyarországi mérnökök f. hónap 4-ikén tartották vándorgyűlésüket városunkban és ugyanakkor volt a mérnök-és építés egyet debreczeni osztályának ünnepélyes felavatása is. Az ülés a városháza nagy termében folyt le nagyszámu közönség jelenlétében. Az ülésen Nagy Vergil műegyetemi tanár tartott előadást a családi lakóházakról, utána Aczél Géza városunk főmérnöke beszélt Debreczen műszaki ügyeinek fejlődéséről, Reisinger Aurél a villamoságnak a kisiparban való felhasználásáról és annak óriási előnyeiről, végül Székely Ferenc főmérnök a magyar birtokviszonyokról és birtokrendezéséről. A gyűlés után 180 teritűk díszbed volt, melyen számos pohárköszöntő hangzott el. Megjegyezzük itt, hogy a kongresszus a villamos műveket is megtekintette és azokról a legnagyobb elismeréssel nyilatkozott.

— **Tóth Kálmán dr. előléptetése.** A debreczeni munkásbiztosító pénztár titkárát Tóth Kálmán drt az országos munkásbiztosító pénztár titkárává választották meg. Tóth Kálmán dr. előbb mint az ipartestület jegyzője, később mint a munkásbiztosító titkára nagy érdemeket szerzett tudásával, vasszorgalmával és az iparosok érdekében kifejtett munkásságával. Mint a törvényhatósági bizottság választott tagja több ízben felszólt a közügyekhez az ipar fejlesztése és az iparosok ügyének védelmére. Távozását nemcsak a közügyek érzik meg, de mi barátai is sajnáljuk távozását, bár előléptetésén, mely a becsületes munka jól megérdemelt jutalma, — mindannyian örvendünk.

— **A világtermés és a gabonapiac.** Az elmúlt héten a gabonapiac csendesebb volt az irányzat s a nemzetközi piacon az árhullámzás nyugodtabb

volt. Ennek főleg az az oka, hogy az időjárás a még folyamatban levő s az ezután elkövetkezendő aratási munkálatokra elég kedvező, nem kell attól félni, hogy tulságos csapadék kárára lehetne a későbbi aratásoknak. E tekintetben csak Franciaország a kivétel, ahol úgy látszik csakugyan nagyon rossz a termés s a gabona ára átlag egy frankkal emelkedett. Nálunk kisebbszereű áringadozások mellett a gabonatözsde irányzata e héten s szilárd maradt. A hazai gabonapiacra szilárdító hatással a forgalomba kerülő csekélyebb gabonamennyiség van egyrészlől, továbbá a malmok erősebb vételkedve, amennyiben a forgalomba kerülő készletet a napi jegyzésnél magasabb áron is szívesen veszik, ha a minőség megfelelő. Az Egyesült-Államok legutóbbi hivatalos termésbecslése — amely szeptember hó elsején beküldött adatok nyomán készült — a tavaszi buza várható terméseredményének 31 százalékos csökkenését jelzi az augusztus elseji termésbecsléssel összehasonlítva. Oroszország több kormányzóságából is kedvezőlenebb aratási hírek érkeztek, valamint a Balkán-államok gabonatermése sem sikerült tulságosan. Ily körülmények mellett, habár a kanadai és argentinai jelentések kedvezőek is, a világ gabonapiacának szilárd irányzata indokolt. A világ idei buzatermése kedvezőbb volt ugyan a mult esztendői buzatermésnél, mivel azonban sokkal csekélyebb buzakészlettel mentünk át az új időszaakra, az előreláthatólag fogyasztásra kerülő buzamennyiség 623 millió métermázsával kevesebb, mint volt az a buzamennyiség, amely a mult év hasonló időszaikban rendelkezésre állt. A megindult gabonaértékesítési időszak az idei kampány szilárdabb áralakulásaira enged következtetni. Természetesen addig, amíg Argentina nem lép föl valamivel kiválóbb gabonamennyiséggel a piacra, csak addig alakul ekként a helyzet, mivel Argentina az ő tömeges termelésével elsőrangú árirányító faktor.

Szerkesztői üzenetek.

Érdeklődő. Bármely üzem megkezdésénél előfordulnak apróbb zavarok, melyeken azonban nem szabad fennakadni. Műszaki tekintélyektől hallottuk, hogy villamos világításunk páratlan lesz. Méltóztassék tehát ítéletét pár napig felügyszeríteni.

Bizottsági tag. Becses levele tartalmazd fogadja köszönetünket. Bátorítás van abban a jövőre és az általunk követett irány helyeslése.

Dr. S. I. Budapest. A cikkelyt köszönjük és mint értékes munkát annak idején felhasználjuk.

13,667.1908. sz.

Árveresi hirdetés.

Debreczen sz. kir. város Tanácsa közhírré teszi, hogy a város tulajdonát képező B. Szilágyi-féle 14 hold 525 négyosz 01 területű földnek az 1908. év október hó 1-től az 1911. év október hó 1-ig terjedő 3 évre leendő bérbeadás céljából az árverés f. évi október hó 15-ik napján d. e. 9 órakor fog a városháza nagytermében megtartatni. Az árverési feltételek a számvexói hivatalnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Debreczen, 1908. évi október hó 5-én.

A városi Tanács.